

den danske trone, vil møde store vanskeligheder for indgåelsen af et jævnbyrdigt ægteskab i egentlig forstand. Adskillige af de prinsesser, som indgår jævnbyrdigt ægteskab, må give afkald på arveretten til den danske trone, således at den kvindelige arvefølge fortrinsvis vil komme de prinsesser til gode, som ikke indgår jævnbyrdigt ægteskab.

Man kan rejse spørgsmål om, hvorvidt jævnbyrdighedssynspunktet overhovedet har nogen berettigelse i nutiden. Man vil være tilbøjelig til at gå ud fra, at det hviler på irrationelle forestillinger om det fyrstelige blods renhed og om visse arvelige egenskaber i de fyrstelige slægter, som ville trues ved indblanding af ikke-fyrsteligt blod, og en sådan tankegang vil i nutiden næppe finde større tilslutning. På den anden side anerkender man dog ikke, at de til en trone arveberettigede personer står lige så frit ved valget af ægtefælle som andre medlemmer af samfundet. Ingen nyere forfatning har opgivet kravet om en vis censur fra statsmagtens side med hensyn til dette valg. En af de mest moderne engelske statsretlige fremstillinger (*Keith*) udtrykker det på den måde, at landets interesse i successionen til kronen "renders it necessary (udhævet her) that his (kongens) choice of a consort should be approved by his ministers as representing the will of the electorate as was shown in King Edward VIII's case in 1936". Heri ligger vel ikke nødvendigvis, at den regerende konges eller dronnings ægtefælle behøver at være fyrstelig, men det er dog ikke uden betænkeligheder at gennemføre en ordning, der formentlig vil medføre, at til tronen arveberettigede prinsesser ofte vil indgå ægteskab med andre end fyrstelige personer.

I det moderne konstitutionelle monarki er det nemlig i højere grad end under nogen anden regeringsform nødvendigt, at statsoverhovedet er hævet over alle parti-, stands- og erhvervsinteresser og ikke i kraft af snævre familiebånd knyttet til enkelte kredse af befolkningen. En sådan uafhængighed opnås imidlertid kun fuldtud, når de i kongehuset indgiftede mænd og kvinder selv i kraft af deres fødsel er i besiddelse af en tilsvarende uafhængighed. En ordning af tronfølgen, der som konsekvens vil have, at en prinsesses ægtefælle, der måske til sin tid vil stå som prinsgemal og som det fremtidige statsoverhovedes fader, kan være af rent borgerlig stand, vil hurtigt resultere i, at det danske kongehus mister sin sluttede karakter, og den regerende konge eller dronning vil gennem sine nærmeste ascendenter med familiebånd knyttes til visse bestemte kredse af befolkningen. Selv om sådanne kredse måske ikke vil være i stand til gennem den regerende konge eller dronning at øve nogen politisk indflydelse, vil det utvivlsomt føles ubehageligt, hvis den regerende konges eller dronnings nærmeste slægtninge er politiske forgrundsfigurer, repræsenterer udprægede erhvervsinteresser eller måske ved deres optræden giver anledning til berettiget offentlig kritik.

Erfaringerne fra de sidste årtier i de lande, i hvilke den arvelige kongemagt er bevaret, har vist, at denne repræsenterer en umådelig værdi, ikke mindst i kritiske øjeblikke for land og folk. Dette beror på, at kongemagtens indehaver tiltræder sin stilling og udøver sine funktioner uafhængigt af den øjeblikkelige politiske magtfordeling alene i kraft af sin arveret. Herved opnår kongen en ganske særlig autoritet samtidig med, at han i højere grad end noget valgt statsoverhoved er i stand til at optræde som *hele* folkets samlingsmærke. Denne særlige position er imidlertid utvivlsomt i den almindelige bevidsthed i høj grad afhængig af, om den regerende konge tilhører en fyrsteslægt, som i tidernes løb har delt onde og gode år med folket, og som står som en fast afgrænset kreds inden for denne. Historien frembyder talrige eksempler på, at den første repræsentant for et fyrstehus, som i kraft af et forholdsvis fjernt slægtskab med det hidtil regerende hus bestiger tronen, i mange år, ja måske i hele sin regeringstid, har måttet kæmpe med betydelige vanskeligheder. Dette har også de fleste valgte konger gjort som følge af, at deres valg ikke har været en-